

YUNUSOVA
GULSHODA
DILSHADOVNA

KOREYS TILI YOZUV TIZIMI

Toshkent
2024

Yunusova G.D. Koreys tili yozuv tizimi

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM FAN VA INNOVATSIYA VAZIRLIGI
TOSHKENT DAVLAT SHARQSHUNOSLIK
UNIVERSITETI**

YUNUSOVA GULSHODA DILSHADOVNA

KOREYS TILI YOZUV TIZIMI

TOSHKENT – 2025

UO'K 811.531:811.512.3

BBK 81.2 kor-922

Yu-49

G.D.Yunusova tomonidan tuzilgan “Koreys tili yozuv tizimi” o‘quv qo‘llanmasi Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti o‘quv rejasi asosida koreys tilini boshlang‘ich bosqichida tahsil olayotgan talabalar uchun mo‘ljallangan. O‘quv qo‘llanmada koreys tili yozuv tizimining tarixi, zamonaviy koreys tili yozuv tizimidagi unli va undosh harflarni yozilish qoidalar, hamda, hozirgi kunda dolzarb masalalardan biri bo‘lgan koreys tilida insho yozish qoidalari, ularning o‘ziga xos jihatlari va istisnoli holatlariga bag‘ishlangan. Shuningdek, o‘quv qo‘llanmada talabalarning koreys tilida to‘g‘ri yozish ko‘nikmasini oshirish maqsadida amaliyotda qo‘llash maqsadida mustaqil ishlash uchun matnlar taqdim etilgan.

Mas‘ul muharrir:

Abbasova D.K. TDSHU “Koreys filologiyasi” kafedrasi dotsenti, PhD

Taqrizchilar:

Kim T.S. TDSHU “Koreys filologiyasi” kafedrasi dotsenti, PhD

***Jumaniyozova F.I. Berdax nomidagi Qoraqalpoq davlat universiteti
“Ingliz tili va adabiyoti” kafedrasi dotsenti v.b., PhD***

Ushbu o‘quv qo‘llanma O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta‘lim fan va innovatsiya vazirligining 10 – iyul 2024-yilgdagi 165-sonli buyrug‘iga asosan nashrga tavsiya etilgan.

ISBN: 978-9910-8974-7-4

Yunusova G.D. Koreys tili yozuv tizimi. – Toshkent: TDHU, 2025. – 133 b.

© *Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti, 2025*

MUNDARIJA

Kirish	4
1. Koreys tili yozuv tizimining rivojlanish bosqichi haqida umumiy ma'lumot	7
2. Koreys tilida hanja (iyeroglif)larning o'rni	12
3. Koreys tili yozuvi (한글) haqida ma'lumot	16
4. Koreys tilidagi harflarning yozilishi	23
5. Koreys tilida bo'g'inlarning tuzilishi	30
6. Koreys tili yozuvida tinish belgilarining o'rni ...	38
7. Koreys tilida xattotlik: tarixi va hozirgi kuni	46
8. Koreys tilida qo'lyozma uchun maxsus varaqa (원고지)ga yozish qoidalari.....	54
Mustaqil ta'lim uchun vazifalar	63
Glossariy	95
Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati	132

KIRISH

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2022-yilning 19-yanvar sanasidagi "Xorijiy tillarni o'rganishni takomillashtirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida" 34-sonli qaroriga binoan 2022-2023-o'quv yilidan boshlab umumiy o'rta ta'lim tashkilotlari uchun zamonaviy til o'rgatish metodikalari asosida ishlab chiqilgan chet tili darsliklarini to'liq chop etish va ta'lim tashkilotlariga yetkazish choralarini ko'rish, malakali mutaxassislarni jalb etgan holda 2022-yil 1-martdan boshlab chet tili fani o'qituvchilarining tinglab tushunish, o'qish, yozish hamda gapirish kompetensiyalarini rivojlantirishga hamda sertifikatga ega bo'lishlariga yo'naltirilgan o'quv kurslarini tashkil etish alohida ta'kidlab o'tilgan. Bu esa, xorijiy tillarga doir monografiya, darslik, o'quv qo'llanma hamda o'quv-uslubiy majmualarni ishlab chiqish va nashr etish kabi masalalarga chuqur yondashishni taqozo etadi.

Tilda "yozuv" muhim o'rin tutadi. Yozuv tizimining ahamiyati shundaki, yozuvda tilda bo'lmagan imkoniyatlarni yuzaga chiqarish mumkin. Yozuv bo'lmasa, biz tarixda yaratilgan noyob va bebaho bilim namunalari bilan tanisha olmas edik. Ular

1. KOREYS TILI YOZUV TIZIMINING RIVOJLANISH BOSQICHI HAQIDA UMUMIY MA'LUMOT

Koreys tili yozuv tizimi boshqa tillar kabi o'z tarixiga ega. Ba'zi koreyalik olimlar nazariyasiga ko'ra koreyaliklarning milliy yozuvi Xitoy iyeroglifikasiga bog'liq bo'lmagan ravishda yaratilgan deb ta'kidlanadi. Uning dastlabki nusxasi Sindji (hang. 신지) Tangun (hang. 단군) asos solgan qadimiy Choson mamlakatining yozuv tizimidir. degan mulohazalarni yuriladi. Keyinchalik boshqa alifbo yaratilib, unga «Karimtxo» (hang. 가림토) nomi berilganligi hamda Koreya Respublikasida «Hangil» (hang. 한글) deb nomlanuvchi zamonaviy yozuv, Koreya xalq demokratik respublikasida esa – «Chosongil» (hang. 조선글) yozuvining kelib chiqishi ham unga borib taqaladi deyiladi.

XX asr boshlariga qadar xanmun adabiy tili bo'lib, uni bilish har bir ziyoli kishi uchun majburiy bo'lgan. Ushbu tilda she'rlar, badiiy adabiyotlar, ilmiy va falsafiy risolalar yozilgan. Biroq, koreys

YUNUSOVA GULSHODA DILSHADOVNA

KOREYS TILI YOZUV TIZIMI

O'quv qo'llanma

Ushbu o'quv qo'llanma Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 10 –iyul 2024-yilgdagi 165-sonli buyrug'iga asosan nashrga tavsiya etilgan.

Bosishga ruxsat etildi: 10.07.2024
Bichimi 60x84 1/16 Shartli 8,25 b.t.
50 nusxada bosildi. Buyurtma №
Toshkent davlat sharqshunoslik
universitetining kichik bosmaxonasi.
Toshkent, Amir Temur ko'chasi, 20.

© *Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti, 2025*